

Bárczay Anna Városi Óvoda Tehetségsegítő Programja

Intézmény OM - azonosítója: 030844 Tehetségpont azonosító: TP 120 000 502	Intézményvezető: Veresné Hevesi Zsuzsánna
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestület nevében: Tóth Imréné, Szabó Mónika igazgató-helyettesek	Szülői szervezet nevében: Elnök
A dokumentum jellege: Nyilvános 2024. 11. 20.	
Ph.	
készítette: Veresné Hevesi Zsuzsánna igazgató	

Emberi érték a tehetség, ami majdnem mindenkinben megtalálható, csak sokáig kell faragni a követ, hogy végül megcsillanjon a drágakő.

Czeizel Endre

Készült a Bárczay Anna Városi Óvoda Pedagógiai Program cél, feladatrendszeré,
küldetésnyilatkozata alapján.

A tehetséggondozás helye a magyar köznevelésben valamint a Bárczay Anna Városi Óvodában

Az óvoda szakmai munkáját is szabályzó 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban Nkt.) deklarált célja: „1. § (1) ...Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.”

A tehetséggondozás fogalmát, tevékenységét, támogató rendszerét az azokat szabályzó rendelkezések értelmezésével definiálhatjuk.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók az Nkt. 4. § értelmében:

„13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,”

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek esetében támogató szakmai háttérrel adtak a pedagógiai szakmai és szakszolgálati tevékenységek. Az Nkt. 18. § szerint pedagógiai szakszolgálati feladat a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása, míg a 19. § alapján pedagógiai-szakmai szolgáltatás a tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása.

2013-tól eleme a köznevelésnek, hogy a szakszolgálati feladatok között kötelező érvénnyel, központi koordinálás mellett szükséges foglalkozni a kiemelten tehetséges gyerekekkel is.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja Gyermekképéből indulunk ki mikor a Pedagógiai Programunkban a tehetségről gondolkodunk. Így egységként értelmezhető a két dokumentum és az óvoda tehetségprogramja is.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja szerint a gyermekközpontú gondolkodás elengedhetetlen a tehetségsegítés, tehetséggondozás fogalmi kategóriáinak értelmezésében.

Ebben az értelemező szempontokat mi is alapvetőként értelmezzük:

„A gyermeki szükségletek beépítése,

A családi élet kiegészítője, modelljének folytatója,

Személyiségre fókuszálás,

Szereteten keresztül képes változást előidézni a gyermekben,

Sajátos tevékenységeket szervez,

A tevékenységek között elsőbbséget kap a szabad játék,

Az egyéni tapasztalaton, cselekvésen alapuló tanulás értelmezése,

El - és befogadó és inkluzív,

Állandó, közvetlen óvodapedagógus jelenlétet igényel,

Az óvoda vége nyitott fejlettségi szinttel dolgozik” (ÓVÓK 2023.)

A tehetségsegítő program az óvodánk Pedagógiai Programjának integráns része, a tehetségsegítés hatékonysága érdekében az alkalmazott szervezeti formákat a célkitűzésekkel, és a Pedagógiai Programmal, összhangban választjuk meg.

Elkötelezettség

„A jó pedagógus tanítványai körében a biztonság adásával válik kiszámíthatóvá. Ennek alapelemei (Koncz, 2008): • hiteles pálya- és szakismeret, • személyes példa és minta, • problémastrukturáló képesség, • tanuló- és feladatorientáltság, • kedvező lelki klímahangulatot teremtő képesség, • sikerorientáltság, • optimizmus, • teljesítmény centrikusság, • biztos nevelési folyamat-vezérlés, • jó szándékok, pozitív érzések éreztetése, • nyugalom és erő sugárzása. Az eredményes pedagógus, jellemzője az erősen átlagos vagy erős elkötelezettség, elhivatottság, melynek alappillérei: büszkeség, bizalom, az eredmény iránti felelősség, részesülés a sikerben és annak közkinccsé tételében, az iskolához, intézményhez való tartozás büszke érzése, kompetencia az adott szakterületen, felelősség az

eredményekért.” (Koncz I. (2015): *Pedagógusszerep a tehetségfejlesztésben*. Különleges Bánásmód, I. évf. 2015/4. szám 6.o.)

Az óvoda kiváló terepet adhat a gyermeki kreativitás kibontakozásához, hiszen a gyermek szabadon választhat, dönthet, alkothat.

Óvodapedagógusaink felkészültek a tehetségek felismerésére, gondozásukat segítik, az óvodai élet egészén belül. A pedagógus feladata olyan légkört teremteni, ahol megélheti, hogy van egyéni tere, ideje, ahol a tapasztalatot szerezhethet és a kreatív gondolkodását támogatja a pedagógus. Egyéni útjának támogatását, szükségleti igényét felismeri és felméri ezzel is hozzájárul a tehetségének kibontakoztatásához. Ennek megvalósítására különösen alkalmasak heterogén összetételű csoportjaink és speciális végzettségekkel rendelkező kollégáink (zeneóvoda végzettséggel, vizuális kultúra műveltségterülettel, okoskocka fejlesztőprogram). A tehetség ígéretnek számára plusz foglalkozás és idő keretében biztosítják a tehetség megsegítését, gondozását.

(Zeneóvoda, Kézműves kuckó, Pindur-pandur közlekedési, matematika)

1. Tehetségkoncepció

1.1. Célrendszer

Tehetség Programunk fontos célkitűzései, melyek a Pedagógiai Programunk (továbbiakban: PP) céljából indulnak ki.

Pedagógiai Programunk célja:

"A 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú fejlesztése, mely magába foglalja, a teljes gyermeki személyiség fejlesztésének és az életre való felkészítésnek lehetőségét a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül." (PP 8. o.)

Tehetségsegítő Programunk célja és feladatai

A tehetségígéretes gyermekek további gondozása az óvodai élet tevékenységei, óvodai programok és foglalkozások keretében, életkori sajátosságaik figyelembevételével.

„...zenei, matematikai és bizonyos mozgásbeli tehetség már óvodáskorban megjelenhet, s ezek programszerű fejlesztése már akkor fontos...alapozó korszak, ..az érzelmi fejlődést kell biztosítani azzal, hogy törődünk a gyerekekkel az óvodában is, s engedjük őket játszani.”

(Dr. Balogh, L. *Komplex tehetségfejlesztő Programok*. Didakt kiadó. Debrecen, 2012.)

A tehetség megnyilvánulásának korai felismerése, fejlesztése, gondozása, komplex személyiségfejlesztése

A szülők támogatása, konzultációk által a gyermek alaposabb megismerése. Esetleges problémák feltárása, közös megoldáskeresés. Tehetséggondozással összefüggő tanácsadás, szülői megbeszélés és kérdőív az elvárások egyértelművé tételében.

Folyamatos szakmai együttműködő kapcsolatok kialakítása és fenntartása, melyek szakmai érdeklődés és elkötelezettségek alapján szerveződnek. Itt kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógusok a csoportjukban megvalósuló tehetségsegítő munkában és a tehetségműhely vezetők sem maradhatnak egyedül. Akár pszichológus támogatásra, akár más segítő szakember bevonása is szükséges. Valamint a pedagógusok és a tehetségműhely vezetők folyamatos és kölcsönös kapcsolata.

Gazdagodjon az óvodapedagógusok módszertani ismerete, legyenek nyitottak és fogékonyak az új módszerek iránt

A fejlesztés során *a négy tehetség-összetevőre* kiemelten figyelünk, tehát a képességek mellett a személyiségtényezők formálása is nagyon fontos szerepet kap a programokban.

E két fő irányon belül további négy általánosan elfogadott alapelvet határoztunk meg Dr. Balogh László professzor alapján:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése (ami akadályozhatja az erős oldal kibontakozását)
- Az óvodáskori alapozó szakaszban óvodai programunkba beépítve a speciális képességek fejlődési lehetőségének biztosítása a játék elsődlegességének hangsúlyozásával.
- Olyan légkört alakítsunk ki a gyermekek körül, amely őket elfogadja, és személyiségüknek fejlődését segíti. Szeretetteljes légkörben képességeink felfokozódnak (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel és a társakkal). Szeretetteljes: minőségi idő, elismerő szavak, ajándékozás, testbeszéd, testi érintés, szívességek.
- Szabadidős, lazító programok, amelyek biztosítják a feltöltődést, pihenést és kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést.

1.2. Alapelvek

Tehetségsegítő programunk az óvodai nevelésünk szerves részét képezi. A gyermek egész napjára vonatkozóan és a vele foglalkozó valamennyi felnőtt együttműködésén keresztül valósul meg alapelvei szervesen illeszkednek Pedagógiai Programunk alapelveihez:

„ALAPELVEINK az óvodai neveléshez és tevékenységi formáihoz:

- A család mentalitását tiszteletben tartva segítjük a gyermek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését.
- Érvényt szerzünk a gyermeki jogoknak.
- *Az óvónő egész nevelőmunkáját áthatja a gyermekek egyéni különbözőségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen, különbözőség elfogadásán alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia, figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait. /5.4/*
- A nevelőtestület sokszínűségének megőrzése.
- A helyi környezet értékeinek megtartása, hagyományainak ápolása.
- Minden gyermeket megillet a differenciált egyéni bánásmód, amely szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, ezáltal egyenlő esélyeket biztosít a gyermek számára a fejlődéshez.
- *A mindennapi tevékenységek során, gyerekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket biztosítunk./7.3/” PP 24.o.*

Tehetségsegítő Programunk alapelvei:

„A felfedezés lényege: látni azt, amit már mindenki látott, de olyat gondolni, amit senki más nem gondolt róla.” (Szent-Györgyi Albert.)

- Szem előtt tartjuk Dr. Balogh László véleményét: „az óvodáskor alapozó szakasz”, és szenzitív volta miatt jelentős időszak a tehetségsegítésben.
- Az óvoda és a család kölcsönös kapcsolatának elve.
- Az egyéni különbségekre való odafigyelés, az egyéniség tiszteletben tartásának elve (Magában foglalja az esetleges módosításokat, a tanácsadást, gondozást is.)
- Folyamatosan segíteni a kíváncsiság kielégítését, gazdagítását, erőltetés, presszionálás nélkül.
- Vegyük figyelembe a helyi értékeket, szokásokat, hagyományokat a munka során.
- „ A tehetséggondozás nem minőségben különbözik tehát óvodai nevelőmunkánk egészétől, hanem a tehetségigéretnek speciális szükségéit veszi figyelembe.” (Dr. Herskovits Mária)

1.3. Tehetségsegítés a Pedagógiai program tükrében

Tevékenységek központú Pedagógiai Programunk négy alappillérre épül, ezen keresztül, (melyek a fejlesztés tartalmi dióhéjban) bemutatjuk, hogyan kapcsolódik össze a tehetséggondozás a Pedagógiai Programunkkal. A négy alappillér csak elvi síkon különül el egymástól. A mindennapokban egymást átszövő, egymáshoz szervesen illeszkedő, komplex egységekről, tematikákról beszélhetünk.

A négy alappillér a következő:

- 1) Játék és tanulási tevékenység
- 2) Társas és közösségi tevékenység
- 3) Munkatevékenység
- 4) Szabadidős tevékenység

1) Játék és tanulási tevékenység

A játék, mint a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete, semmi mással nem helyettesíthető funkciója, nevelési alapelv. Két alappillére a szerep és a mintha helyzet azonosulva valakivel vagy valamivel (szerepfelvétel) kiválóan alkalmas a lazító és gazdagító helyzetek megteremtésére.

A játék elsődlegességének hangsúlyozását, az óvodai élet egészében történő megjelenését, a közvetlen és közvetett környezetben végbemenő folyamatok eljátszását, az óvónők a mindennapi gyakorlatban tudatosan és egyértelműen használják. A játék a kreativitás kiteljesedésének egyik lehetséges színtere.

A tanulásban a folyamatosságot heti tervezéssel valósítjuk meg. Ezt megelőzi a tematikus terv készítés és az éves terv elkészítése. A heti terveken belül valósul meg a komplex foglalkozások rendszere. Egy témakör adott időintervallumban való feldolgozása lehetőséget biztosít arra, hogy a folyamatos tanulás ne sérüljön, illetve a gyermek képességeihez, egyéni tempójához igazodjon. A tanulási folyamat speciális képességek kibontakozásának lehetőségét is magában hordozza.

2) Társas és közösségi tevékenység

Ebben a közösségi nevelés, a közösség formálás elsődlegességét hangsúlyozzuk. A gyerekek beilleszkedése az óvodai közösségbe a nevelőmunka alapjául szolgál. Az óvoda csak a szülőkkel szoros együttműködésben érhet el eredményeket.

A család a pedagógus és a gyermek háromszögének együttese szükséges ahhoz, hogy a tehetségcsírák erősödni tudjanak. (Mönks-modell)

Fontos tehát a szülőkkal való folyamatos kapcsolattartás, információcsere. Az együttműködés főbb tartalmi szempontjai:

- célok tisztázása, egyeztetése, azonos követelményrendszer kialakítása,
- a fejlődés közös értékelése,
- pedagógus, más fejlesztő szakember tanácsa, módszertani segítségnyújtása,
- a gyermek megismerése,
- tehetség, képesség felismerése,
- a gyerek érzelmi támogatása, elfogadás, odafigyelés,
- közös programok szervezése,
- pályaválasztás irányítása.

3) *Munkatevékenység*

A munka, mint célra irányuló tevékenység, általában külső irányítással folyik, a gyermektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli.

A munkatevékenységnek és a közvetlen tapasztalatszerzésnek szoros a kapcsolata, és természetes módon kapcsolódik az óvodai nevelőmunkához. Elveink a munkatevékenységek során, hogy a gyermekek minden olyan munkát elvégezhetnek, amelyhez kedvük van és amely a testi épségüket nem veszélyezteti.

Fontos, hogy legyen bennük kitartás, akarat, elkötelezettség ez a munkafolyamatokban erősödik. A feladat iránti elkötelezettség kialakítása szükséges a felismert tehetség képességeinek kibontakoztatásában.

4) *Szabadidős tevékenység*

A szabadidős tevékenység segíti a gyermek egyéni szükségleteihez igazodó döntésképesség és az óvodán belüli biztonságérzés kialakulását. A szabadidő igazi tartalma: a termékeny idő felhasználási lehetőségek közötti szabad választás.

Lehetőség az átélésre, az egyedi megoldáskeresésre, a személyiség egészén belül, ezáltal biztosítjuk a feltöltődést, a lazítást is és a gazdagító tehetségfolyamatok meglétét.

Tehetségsegítés tehetségműhelyeinkben

Az óvodai tehetséggondozásunk egyik lehetősége, hogy különböző tehetségműhelyekben az óvodai csoportok mindegyikéből vehetnek részt gyermekek.

1. Közlekedési csoportunk, az adott évi közlekedési vetélkedőre készül egy tanéven keresztül. (azonosítószám: 1.)
2. Zeneóvodánk a hangok és a ritmus világában ismerkedik a gyerekekkel, alakítja mozgáskultúrájukat (azonosítószám: 2.)
3. Kézműves-kuckónkban a kreatív, alkotni szerető gyermekek dolgozhatnak, ahol kiemelt szerepe van az együttműködésen alapuló kooperatív alkotómunkának. (azonosítószám: 3.)
4. Matematikai-logikai tehetségműhelyünkben a tágan értelmezett matematikai tapasztalatszerzés, algoritmikus gondolkodási folyamatok (kognitív funkiók) originális és egyedi lehetőségeivel is fejlődnek speciális és logikai képességeik.

1.4. Tehetségsegítés a gyakorlatban (módszerek, azonosítás, mérés, értékelés)

Óvodapedagógiai munkánk során a kiválóan kreatív, tehetségígéretes gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket. Elsősorban játszanak, tevékenykednek.

Az óvodapedagógus olyan érzelmeket kiváltó, motiváló helyzeteket teremt, ahol természetes kíváncsiságuk felébred, tevékenységre ösztönöz, így tevékenységeken keresztül tevékenységek által tapasztalatokat szerezve tanulnak.

„ A pedagógus és a gyerek folyamatos együttes tevékenysége ad a legtöbb kapaszkodót a tehetség felismeréséhez..” (Dr. Balogh L.-Dr. Mező F.)

A gyermekek tehetséggondozása két síkon történik: óvodai csoportjainkban a napi tevékenységekbe ágyazva, illetve kiscsoportos fejlesztő "tehetségsegítő" foglalkozások keretében, a délutáni pihenő időben.

Tehetséggondozó óvodai munkánk a hazai tehetséggondozás gyakorlatát követe a Garneri területeken mozog.

Az óvodai Pedagógiai Program 3.3 pontjában a „A NEVELÉS TERVEZÉSE, IDŐKERETEI, A CSOPORTNAPLÓ, A „GYERMEK FEJLŐDÉSÉT NYOMONKÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓ” VEZETÉSÉNEK SZEMPONTJAI” címszó alatt és abban rögzítettek szerint végezzük évente két alkalommal a gyermek fejlődésének nyomonkövetését. A tehetségprogramban dolgozó óvodapedagógusok -e fejlődést nyomonkövető dokumentáció szempontjainak figyelembevétele mellett alakították ki saját tehetségdiagnosztikájukat.

Az óvodapedagógus tehetségsegítő tevékenységéhez alkalmazott alapelvek

- Minél több forrásból szerezzünk információkat.
- Egy megfigyelés, vizsgálat mindig csak az aktuális állapotot tükrözi, így sosem elég önmagában.
- A pedagógus és a gyermek folyamatos együttes tevékenysége nélkülözhetetlen a tehetségcsíra felismeréséhez.
- A szunnyadó tehetség miatt óvatosnak kell lennünk a besorolással.
- A képesség és a teljesítmény nem azonos (pl. alulteljesítők).
- A tesztek, vizsgálati módszerek nem tévedhetetlenek.

Prof. Csermely Péter: „ A tehetségmérés pszichés feltételekhez is kötött. Ha rossz passzban van a gyerek, akkor ember legyen a talpán, aki képes megmérni a tehetségét. Másnap talán meg tudta volna mérni, de nem másnap történt a mérés. A konkrét mérések tehát sokat segíthetnek, de soha nem tudják a tehetség teljességét visszaadni. Emiatt is vigyáznunk kell az alkalmazásukkal.”

Ezeket az alapelveket szem előtt tartva állítottuk össze tehetségazonosító módszertanunkat

2. A tehetségműhelyekbe többlépcsős folyamat után kapcsolódnak be óvodásaink

2.1. Tehetségazonosítás

A tehetség azonosítás és a beválogatás a munka egyik legnehezebb része. A tehetség minimum három tényező együttes meglétét feltételezi. Ezek a következők: kivételes értelmi adottságok, elkötelezettség és motiváció valamint a kreativitás

A tehetségazonosítás lépései

1. A megfelelő végzettségű szakemberekből álló csapat összeállítása.
2. A tehetségazonosítás céljához tartozó tehetségterület meghatározása
3. A tehetségkonceptió meghatározása
4. A tehetségkonceptióból eredő kritériumok meghatározása
5. A tehetségazonosítás szintézise

6. A tehetségazonosítás technikai jellegű illetve pénzügyi tervezése

Legfontosabb és legalkalmasabb óvodai tehetségcsíra azonosításnak a MEGFIGYELÉST tartjuk, melyet az óvodapedagógusok végeznek.

Főbb szempontunk a megfigyelés során: A beavatkozás mentes játék megfigyelésből is sokféle információt, tapasztalatot szűrhetünk le. Pszichés szükségletükről, belső igényükből, szükségleteikből fakadó érzelmi megnyilvánulásairól. A gyermekek spontán tanulási folyamataikat is elemezhetjük a szabad játék megfigyelésekben. Mivel az óvodás gyermekek legfőbb tevékenysége a játék, ezért elsősorban a játékban rejlő lehetőségeket kell kihasználni a gyermek egyéni képességeinek, személyisége fejlődésének, a részképességeinek fejlesztése, a tehetségének kibontakoztatása céljából. A közvetlen megfigyelés, a megtapasztalás, felfedezés öröme, a tevékenységeken, tapasztalatokon keresztül történő ismeretszerzések segítenek a fejlesztő hatások eléréséhez.

A megfigyelésink ebben a környezetben történtek. Az óvodapedagógusok nem pszichológiai méréseket végeztek, hanem a gyermekek természetes környezetében összegezték, dokumentálták spontán megfigyeléseik eredményeit.

Az AZONOSÍTÁS során figyelembe vesszük a Czeizel modellt, mely az általános értelmesség, a specifikus képességek, a kreativitás és a motiváció pszichés összetevőit tartalmazza. Fontosak a nem intellektuális faktorok figyelembevételük is (pl. társas-szociális, emocionális, motoros, sors stb.).

A tehetségazonosításban a szülők javaslatait is elfogadjuk.

A gyermek fejlődését nyomonkövető dokumentációban évente két alkalommal rögzítjük a megfigyelésünket. Ez a megfigyelés az alapja annak, hogy a korosztályához képest az előbb említettek figyelembevételével tehetség ígéretes gyermeket:

1. Az óvodapedagógus és a pszichológus javasolja a tehetségműhelybe vagy
2. az óvodai csoportban az óvodapedagógus végzi a tehetséggondozást

2.2. Tehetségbeválogatás a tehetségműhelyekbe

Célja; az általunk alkalmazott tehetségkonceptió kritériumainak miként felelnek meg az azonosított gyerekek, valamint az adott tehetséggondozó program/tehetségműhely kritériumának megfelelnek –e az azonosított gyerekek.

A tehetségbeválogatás lépései

1. A bevont gyerekek körének meghatározása

2. A tehetségigéret/azonosított gyerekek szűrése
3. Beválogatás az adott tehetséggondozó programba (az azonosítás tehát nem egyenlő a beválogatással)
4. A beválogatás eredménye három féle lehet:
 - a. a beválogatott gyerek teljesen megfelel az adott műhely tehetségkoncepciójának
 - b. a beválogatott gyerek részben megfelel az adott műhely tehetségkoncepciójának
 - c. a beválogatott gyerek egyáltalán nem felel meg az adott műhely tehetségkoncepciójának

A tehetségműhely óvodapedagógusa az általa kidolgozott tehetségmérő eszköz alapján válogatja be a gyerekeket a műhelybe.

A beválogatáskor elért alsó küszöb: 5 éveseknél 40-50%
 6 éveseknél 50% vagy feletti

Ettől való eltérés indoklással megtehető

A munka elkezdése előtt a szülő véleményére és partneri együttműködésére számítunk, ezért minden lépésről tájékoztatjuk, kérjük hozzájárulását. A tájékoztatás alatt a beválogatott szülők számára elkészített kérdőívben is kérjük a tehetségműhellyel kapcsolatos tudását és elvárásait. Építünk erre és bízunk a kölcsönös és folyamatos együttműködésben. Beazonosított tehetségigéreteinket - a Tehetség Team, saját csoportot vezető óvodapedagógussal is egyeztetve - ajánljuk egy-egy tehetségműhelybe, ahol azonban nyitottságot és átjárhatóságot biztosítunk. Egyéni fejlesztési tervek és 30 órás tematika kerül kidolgozásra. Tanév végén reflexió, egyéni szöveges értékelés készül műhelyenként és gyermekenként. Tapasztalatainkat feljegyezzük és felhasználjuk a következő programszakaszban.

2.3.1. Tehetségsegítés (gondozás) a tehetségműhelyekben

Megkezdődik a munka a tehetségműhelyekben.

A tehetséggondozó programok feladatai:

- a gyerek erős oldalának támogatása
- a gyerek /tehetséggel összefüggő gyenge oldalának kiegyenlítése
- a tehetségtől független területek támogatása
- „megelőzés”, „légkörjavítás”, „foglalkozási terápia”

A tehetséggondozás alapvető eszközeit alkalmazzuk: a *gazdagítást, dúsítást, lazítást*. Ennek keretében a tehetségigéretnek, tehetségük kibontakozásához adottságaikkal összhangban, folyamatosan többet nyújtunk.

Passow irányelvei alapján határoztuk meg a programgazdagítás, dúsítás szempontjait:

- Mélységében történő gazdagítás, hiszen több lehetőséget kínálunk képességeik alkalmazására, mint óvodai csoportjában.
- Tartalmi gazdagítás, mert figyelembe vesszük a gyermekek érdeklődését, szükségleteiket, egyéni ötleteiket is. A *feldolgozási képességek* gazdagítását igyekszünk megvalósítani, hogy gyermekeink kreatív és kritikus gondolkodásának fejlesztése is előtérbe kerülhessen, felfedező illetve interdiszciplináris tevékenységek közben. *Tempóban történő* gazdagítás, hisz ez az átlagosnál gyorsabb munkára épül, hisz a műhelybe járó gyerekek ugyanannyi idő alatt többet képesek feldolgozni társaiknál.

2.3.2 Tehetségsegítés (gondozás) a csoportban

- a gyerekek kreativitásának a fejlesztése
- szabadidő biztosítása
- szabad játékra elegendő idő
- általános értelmi képességek és speciális képességek fejlesztése
- differenciált fejlesztés
- meleg, elfogadó, bátorító légkör biztosítása
- tapasztalat és élményszerzési lehetőségek biztosítása

A csoportban történő tehetségsegítést a gyermek egyéni megfigyelési lapján rögzíti az óvodapedagógus

2.4. Tehetség értékelése

A tehetséggondozó programok hatásvizsgálatának jelentőségét a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács (NTT) is hangsúlyozza. A hatásvizsgálat a programok, módszerek fejlesztését, az egyéni fejlesztési tervek módosítását lehetővé tevő, visszacsatolást biztosító tevékenység. Segítségével objektívebben bizonyítható a program fejlesztő hatása.

- A tehetségműhely óvodapedagógusa az általa kidolgozott tehetségmérő rendszer alapján félévkor és év végén is elvégzi a hatásvizsgálatot és dokumentálja a fejlődést a gyermek mérőlapján.

- Az év végi mérést követően a gyermek csoportjának óvodapedagógusával közösen a csoportnaplóban rögzítik a fejlődési eredményeket. Ezek az eredmények a fejlődést nyomonkövető dokumentáció év végi mérésének eredményit is tükrözik.
- Az utókövetés a helyi általános iskola művészeti képzéseiben, egyéb szakkörökben való részvételben nyomon követhető

3. Tanácsadás

A tanácsadás tartalma szerint két nagyobb csoportba sorolható:

- 1./ a tehetséggel szorosan összefüggő területek: tehetségazonosítás, tehetséggondozás;
- 2./ a tehetséggel kevésbé összefüggő, de lényeges területek. Például: „tanulási problémák,” kreativitás, motiválás, életvezetési problémák, magatartás stb.

A tanácsot kérő személy lehet:

- a) a szülő,
- b) tehetségesekkel foglalkozó szakember,
- c) az óvadás gyermek saját óvodapedagógusa,
- d) a tehetség témakörrel ismerkedő egyéb személy, más intézmény.

4. A tehetségigéretnek megmutatkozásának lehetőségei, visszacsatolások

- helyi és országos közlekedési vetélkedők
- kézműves kiállítások a településen, intézményünkben
- rajzpályázatok
- tehetségnap az óvodában
- óvodai és városi rendezvények színesítése, gazdagítása.
- a foglalkozásokon való részvevő gyermekek számának állandósága
- pályázati lehetőségek feltárása és sikeres pályázás során rendelkezésre álló forrásokból: nyári táborok, intenzív tehetségnapok, fesztiválok, lazító és gazdagító programok a tehetségműhelyek számára, ünnepek, nyíltnapok szervezése.
- online módon az időszak aktuális és gyorsan változó online lehetőségeinek figyelembevételével (facebook, Tik-tok, Blog)

5. Tehetségsegítés a Bárczay Anna Városi Óvodában

Múlt:

- 1980-tól közlekedési program működött
- 2000-től zeneóvoda, kézműves kuckó
- Helyi Óvodai Programunkban szerepel a kiemelkedő képességű gyermekek fejlődésének segítése
- A gyermekek fejlődését nyomonkövető dokumentáció alkalmas az átlag feletti képességek, a kreativitás, a speciális képességek felismerésére is.
- Csoportnaplóban az egyéni
- 2010-től regisztrált tehetségpontként is működünk, 2011-től, és 2014-ben ismét kiválóan akkreditált tehetségpontként működünk
- NTP által kiírt pályázatokon sikeresen szerepelnek tehetségsegítő programjaink
- Folyamatosan keressük a pályázati lehetőségeket
- Kapcsolatot tartunk a megyében működő óvodai tehetségpontokkal
- Részt veszünk tehetségsegítő képzéseken, előadásokon, tehetségsegítő munkákat, mint Bázisintézmény is bemutatjuk a megye óvodáinak.
- Mint EFOP3.1.1 képző intézmény zenei és matematikai területen mutattuk be a gyakorlatban tehetségsegítő munkánkat a képzésben részt vevő kollégáknak.
- Magyar GÉNIUSZ Programot megismertük, tudatosan alkalmazzuk napi nevelőmunkánk során a javasolt módszereket, tájékozódunk a portálon keresztül a lehetőségekről

Jelen:

- A COVID idején a tehetségműhelyben a munkák online módon folytatódtak. Ennek akkori hátrányaiból mára előny lett. Így az online kapcsolattartás, segítség a szülőkkel mára napi elvárás és lehetőség is.
- Kapcsolatot tartunk a megyében működő óvodai tehetségpontokkal
- Folytatódik óvodánkban a tehetségműhelyekben a munka

Jövő:

- Lehetőségek teljes kihasználása a pályázatokban
- Képzések nem csak a tehetségműhely pedagógusai számára, hanem a nevelőtestület csoportbeli nevelőmunkájának segítése a tehetséggondozásban
- Jó gyakorlatok átadása a jövő tehetségpontjai számára és a helyben megújult és fiatal óvodapedagógusai számára

- A hálózati munka további folytatása, terjesztése. Tóthné Gudász Tünde és Kiss-Dankó Katalin, Veresné Hevesi Zsuzsánna innovátorok mesterprogramjaikban kidolgozott tehetségfejlesztő munkájáról, módszertanról tudásmegosztás, tanácsadás.

Mesterprogramjukban vállalt feladataik között szerepel belső továbbképzés, melyben a tehetségműhelyben szerzett tapasztalataikat osztják meg kolléganőivel illetve a környező települések tehetségműhely vezetőivel és más pedagógusokkal.

6. Nyomonkövetés és együttműködés többféle módon valósul meg:

Iskolával, más település óvodáival, civil szervezetekkel, szakkörökkel,

Kiegészítő, lazító, gazdagító tevékenységek:

- Az intenzív 30 órás tehetségprogram megvalósítása után van lehetőség a gyerekek számára nyári tehetséggondozó táborba is bekapcsolódni az óvodai nevelési rendszer keretén belül (pl.: kézműves tábor, HAJDU tábor, Matematikai tábor)
- Az óvodai éves nevelési programunkban megvalósulnak lazító programok, melyek a tehetséges gyermekek számára is kikapcsolódást, feltöltődést jelentenek (egészség hét, mozgáshét, farsang)

7. Személyi feltételek:

30 órás tehetséggel összefüggő képzés: 4 fő

10 órás tehetséggel összefüggő képzés: 5 fő

Szakvizsgás képzés: 2 fő

8. Tárgyi feltételek:

Az új óvoda építése (2010), és a régi felújítása (2010) alapvetően megváltoztatta intézményünket. Új, esztétikus, XXI. századi intézményben dolgozhatunk, olyan plusz helyiségekkel rendelkezünk, amelyek szakmai munkánkat a korábbiakhoz viszonyítva pozitívan befolyásolják. Az új és a felújított óvodában való munkát, a mai napig csodaként éljük meg.

Informatikai ellátottságunk kiváló. Az óvodapedagógusok és a tehetségműhely vezetők újabb informatikai képzése lassan előtérbe kell, hogy kerüljön (különböző program használatok (képkészítés, blog készítés, tik-tok használat stb.)

Csoportszobáink egyedi arculata, jó minőségű, jól felszerelt bútorzata, a csoportszobákban található galériák, alkalmasak arra, hogy Pedagógiai Programunk cél és feladatrendszerét

megvalósítsuk. A párhuzamosan végezhető tevékenységek, a kezdeményezések, a tevékenységekhez kapcsolódó fejlesztési tartalmak objektív tényezői is adottak.

Egyéb helyiségeinkben a fejlesztő szobákban biztosított az egyéni fejlesztés, tehetségsegítés kisebb csoportokban, ezek a helyiségek tükörrel, bútorzattal felszereltek. Óvodánk egyik ékköve tornatermünk, mely 70 nm-es nagy tükörrel, bordásfalakkal, és sokféle mozgásfejlesztő eszközzel felszerelt. (zsámolyok, hinták, tornapadok, többféle méretű, súlyú, anyagú labda, gördeszka, akadályok, bóják, bobo car-ok, ejtőernyők, matracok, gerendák, stb..) Ebben a helyiségben az óvodai mozgáson túl működik a gyógytestnevelés, a DSZIT foglalkozás, zeneóvodai/zenebölcsai tehetségműhely, fejlesztő pedagógusok is dolgoznak itt alkalmanként.

Nevelői szobánkban felnőtt méretű asztalok, székek, wifi, stb.. a nevelő-oktató munka egyéb feltételei adottak.

Óvodánkban lehetőségük van a pedagógusoknak főzésre, sütésre, mert korszerű tűzhely és sütő áll a rendelkezésükre, megfelelő edényekkel. Ezt ki is használják a pedagógusok, és alkalmanként muffint, süttőtököt, almát, stb.. sütnék a gyerekekkel közösen.

Óvodai udvarunk másik kedvelt területünk, mely nagyságával, az udvaron lévő dombbal, és a közelmúltban elkészült közlekedési tanpályával (mely közlekedési mérnökök által tervezett pálya, és az igazi közlekedési szituációk kicsinyített mása). a közlekedési tanpályát a tehetségműhelybe járó gyerekeken túl, napi beosztásban használják a csoportok, megfelelő mennyiségű, és jó minőségű közlekedési eszközökkel (két-három kerekű kerékpárok, rollerek) fásított területekkel nagyszerű lehetőséget kínál az óvodai nevelőmunkára, a gyermekek mozgásigényének további kielégítésére, kiváló és az egyéni igényeket is kielégítő játszóhelyet biztosít óvodásaink számára.

9. Pénzügyi feltételek

A programot az állami normatívából és pályázati forrásokból, illetve az óvoda „Téglási Óvoda Gyermekekért Alapítványa” által tudjuk működtetni.

A tehetségfejlesztő szakértő és a tehetségműhelyek vezetői munkáját pályázat által vagy egyéb forrásból, illetve a heti munkaidő keretben oldja meg az intézmény

A pszichológus munkáját az óvoda normatív költségvetési keretén belül tudjuk biztosítani.

Irodalomjegyzék

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet II.5. az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról, letöltés:2018. február 1.

Pivókné Gajdár Klára, (2023). *Gyermekközpontú óvodai nevelés pedagógiai kultúrájáért kiadvány* ÓVÓK, I kötet 70.o

2011. évi CXCV. törvény Nemzeti Köznevelésről letöltés: 2023. 11. 06.

Bárczay Anna Városi Óvoda Pedagógiai Program (2020) web:
https://teglas.hu/file/oldal/24/Pedagogiai_Program_2019_ben_modositott_PDF_eredeti_alasokkal_szkenelt.pdf

Egyetértési nyilatkozat

A Bárczay Anna Városi Óvoda Intézményi Tehetséggondozó Programját a Szülői Szervezet tagjai a 2024. november 20-án megtartott Szülői Szervezeti ülésen megismerték.

Az elkészült programmal egyetértenek.

Kelt: Téglás, 2024. november 20.

.....
A Szülői Szervezet aláírással megbízott tagja

ELFOGADÁSI NYILATKOZAT

A Bárczay Anna Városi Óvoda Intézményi Tehetségsegítő Programját a nevelőtestület 2024. november 06. napján megtartott ülésen elfogadta, melyet a jelenléti íven aláírásukkal ellátva ellenjegyezték.

Kelt: Téglás, 2024. november 06.

Tóthné Gudász Tünde igazgató-helyettes

Szabó Mónika igazgató-helyettes